

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 19 d. Nr. 21RE3-182 (AG3-131/26-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Loretai Gusevienei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovei J. P.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas X. Y. (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. balandžio 16 d. pateiktu skundu „Dėl Šiaulių m. savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2026 m. kovo 16 d. sprendimo Nr. 7012 „Dėl išmokos mokėjimo nutraukimo“ (toliau – ir skundas) prašo panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – atsakovė arba Administracija) Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus (toliau – Skyrius) 2026 m. kovo 16 d. sprendimą Nr. 7012 „Dėl išmokos mokėjimo nutraukimo“ (toliau – skundžiamas Sprendimas) ir įpareigoti atsakovę spręsti 2026 m. vasario 27 d. Pranešime Nr. 3255 (toliau – Pranešimas) nurodytų sumų išmokėjimo klausimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad jis 2026 m. kovo 16 d. gavo skundžiamą Sprendimą, kuriuo buvo informuotas, kad nutraukiamas socialinės pašalpos mokėjimas nuo 2026 m. vasario 1 d. Nurodyta pašalpos mokėjimo nutraukimo priežastis – „nedalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje“.

Pareiškėjas mano, kad Sprendimas yra neteisėtas, nes Skyrius tik 2026 m. kovo 2 d. elektroniniu būdu pateikė 2026 m. kovo 2 d. Visuomenei naudingos veiklos atlikimo sutartį Nr. [duomenys neskelbtini] (toliau – Sutartis). Pažymi, kad pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. nebegalėjo būti pasitelkiamas visuomenei naudingos veiklos atlikimui, kadangi nuo 2026 m. kovo 4 d. dalyvavo savivaldybės užimtumo didinimo programoje.

Akcentuoja, jog faktas apie tai, kad asmenys, dalyvaujantys savivaldybės užimtumo didinimo programoje (jos laikotarpiu) nepasitelkiami visuomenei naudingos veiklos atlikimui, aiškiai ir nedviprasmiškai nurodytas 2026 m. kovo 16 d. Skyriaus rašte Nr. SSP-1223.

Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad skundžiamas Sprendimas grindžiamas aplinkybe (nedalyvavimu veikloje), kuri faktiškai negalėjo susiklostyti, nes dar nepasibaigus nustatytam terminui pareiškėjui prisistatyti Sutartyje nurodytu adresu pareiškėjas ėmė teisėtai dalyvauti kitoje programoje.

Pareiškėjas mano, kad skundžiamas Sprendimas taip pat pažeidžia gero administravimo ir proporcingumo principus, nes pareiškėjui „<...> pritaikytos neigiamos pasekmės nesuteikus realios galimybės įvykdyti nustatytą pareigą“.

Skunde pareiškėjas pažymi, kad remiantis Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų telkimo visuomenei naudingai veiklai atlikti tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2025 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. A-920, pareiškėjas, gavęs Sutartį, privalėjo per 5 darbo dienas prisistatyti Sutartyje nurodytu adresu. Nurodo, kad skaičiuojant penkias darbo dienas nuo 2026 m. kovo 2 d. pareiškėjo prisistatymo Sutartyje nurodytu adresu terminas baigėsi 2026 m. kovo 9 d. Pareiškėjas įsitikinęs, kad jam nepažeidus nurodyto termino, nebekilo ir pareiga vykdyti visuomenei naudingą veiklą, nes pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. jau dalyvavo savivaldybės užimtumo didinimo programoje ir negalėjo būti pasitelkiamas visuomenei naudingos veiklos atlikimui.

Pareiškėjas tvirtina, kad skundžiamas Sprendimas padarė reikšmingą įtaką pareiškėjo patirtai materialinei žalai, kadangi jam nebuvo išmokėtos Pranešime nurodytos kasmėnesinės išmokos, skirtos nuo 2026 m. vasario 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. Taip pat pažymi, kad šiuo sprendimu neigiamos pasekmės pritaikytos atgaline data (nuo 2026 m. vasario 1 d.), nors aplinkybės, kuriomis grindžiamas skundžiamas Sprendimas, atsirado tik 2026 m. kovo mėn., o tai pažeidžia teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių principus.

Atsakovė atsiliepiame nesutinka su pareiškėjo skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepiame atsakovė laikosi pozicijos, kad Skyriaus priimtas skundžiamas Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl turėtų būti paliktas galioti.

Atsakovė pažymi, kad ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (toliau – Paramos įstatymas), nurodo jo paskirtį.

Atsiliepiame Administracija paaiškina, kad pareiškėjas 2026 m. vasario 26 d. Skyriui pateikė prašymą-paraišką Nr. 5126 (toliau – Prašymas) piniginei socialinei paramai – socialinei pašalpai gauti už 2026 m. vasario, kovo, balandžio mėnesius. Priėmus Prašymą, buvo suformuota virtuali byla ir į ją įkelti Socialinės paramos informacinės sistemos registrų (Gyventojų registro, SODROS, Užimtumo tarnybos, VMI (sąskaitų išrašai)) išrašai.

Pažymima, kad išnagrinėjus pareiškėjo Prašymą ir prie jo pridėtus dokumentus, buvo nustatyta, kad pareiškėjas atitinka Paramos įstatymo 6 straipsnio sąlygas socialinei pašalpai gauti, todėl pareiškėjui 2026 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. 5591 paskirta socialinė pašalpa nuo 2026 m. vasario 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. po [duomenys neskelbtini] Eur per mėnesį. Apie minėtą sprendimą pareiškėjas informuotas Pranešimu.

Atsakovės teigimu, Skyriaus atsakingas specialistas, vadovaudamasis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašu, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl piniginių socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), 31.1 papunkčiu, pareiškėjui elektroniniu paštu 2026 m. vasario 27 d. išsiuntė siuntimą visuomenei naudingai veiklai atlikti.

Nurodoma, kad 2026 m. kovo 2 d. buvo parengta Sutartis, kurioje nurodyta veiklos vieta, t. y. Labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ Šiaulių padalinys (toliau – Maisto bankas). Sutartis pareiškėjui taip pat išsiųsta elektroniniu paštu. Atsakovė pažymi, kad Skyrius tiek siuntimo išdavimo metu visuomenei naudingai veiklai atlikti, tiek Sutarties parengimo metu, informacijos apie pareiškėjo dalyvavimą Užimtumo didinimo programoje, neturėjo. Atsakovės teigimu, Skyrius 2026 m. kovo 5 d. gavo informaciją, kad pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. pradėjo dalyvauti Užimtumo didinimo programoje.

Skyrius 2026 m. kovo 13 d. iš Maisto banko gavo informaciją, kad pareiškėjas neatvyko ir nesusisiekė dėl veiklos atlikimo už nuo 2026 m. vasario 1 d. paskirtą socialinę pašalpą.

Atsakovė aiškina, jog dėl priežasties, kad pareiškėjas nepasirašė Sutarties ir veiklos už 2026 m. vasario mėn. paskirtą socialinę pašalpą nepradėjo vykdyti, skundžiamu Sprendimu socialinės pašalpos, paskirtos visam Prašyme nurodytam laikotarpiui, mokėjimas, buvo nutrauktas nuo 2026 m. vasario 1 d. Apie skundžiamą Sprendimą pareiškėjas informuotas Skyriaus 2026 m. kovo 16 d. raštu Nr. SSP-1223 „Dėl socialinės paramos mokėjimo nutraukimo“ (toliau – Informacinis pranešimas),

kuriame nurodytos pašalpos mokėjimo nutraukimo aplinkybės ir pagrindas. Informaciniame pranešime paaiškinta, kad atsižvelgus į tai, jog pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. pradėjo dalyvauti Užimtumo didinimo programoje, jis turi teisę kreiptis dėl socialinės pašalpos skyrimo nuo 2026 m. kovo 1 d., pateikdamas naują prašymą, jei jo vidutinės pajamos per mėnesį neviršys 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio ir pareiškėjas atitiks bent vieną iš Paramos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjas 2026 m. kovo 30 d. pateikė naują prašymą socialinei pašalpai gauti, pagal kurį 2026 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. 8963 paskirta socialinė pašalpa nuo 2026 m. kovo 1 d. iki 2026 m. birželio 1 d. po [duomenys neskelbtini] Eur per mėnesį. Pažymi, kad skiriant socialinę pašalpą nuo 2026 m. kovo 1 d. iki 2026 m. birželio 1 d. asmuo visuomenei naudingai veiklai atlikti nebuvo pasitelktas, atsižvelgus į jo dalyvavimą Užimtumo didinimo programoje.

Atsakovė apibendrindama pažymi, kad pareiškėjui socialinė pašalpa (nors jos mokėjimas ir buvo nutrauktas skundžiamu Sprendimu nuo 2026 m. vasario 1 d. iki gegužės 1 d.) pateikus naują prašymą buvo paskirta nuo kovo 1 d. Faktiškai pareiškėjas socialinės pašalpos negavo už 2026 m. vasario mėnesį. Aiškina, kad tokia situacija susiklostė todėl, kad pareiškėjui pateikus Prašymą socialinei pašalpai mokėti nuo 2026 m. vasario 1 d. iki 2026 m. gegužės 1 d. (trims mėnesiams), nutraukimo atveju nutraukti išmokos mokėjimą galima visam Prašyme nurodytam laikotarpiui (kitokios galimybės nutraukti mokėjimą nėra). Dėl minėtos priežasties pareiškėjas turėjo teikti naują prašymą skirti socialinę pašalpą nuo 2026 m. kovo 1 d.

Atsakovė, cituodama Tvarkos aprašo 31.1 papunktį, kuriuo nustatyta, kad visuomenei naudingos veiklos trukmė nustatoma socialinės pašalpos ar paramos skyrimo laikotarpiui ir yra apskaičiuojama pagal paskutinį gautos socialinės pašalpos ar paramos dydį, nurodo, kad pareiškėjui 2026 m. kovo 2 d. buvo išrašytas 66 val. (20 val. x 3 mėn = 60 val. + 6 val. likę iš ankstesnio mokėjimo laikotarpio) siuntimas visuomenei naudingai veiklai atlikti Nr. 279 nuo 2026 m. kovo 2 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. už vasario, kovo ir balandžio mėnesius.

Administracija atsiliepime nurodo, kad Skyrius 2026 m. kovo 13 d. gavo Maisto banko informaciją, iš kurios matyti, kad pareiškėjas nebuvo atvykęs į Maisto banką ar susisiekęs dėl veiklos atlikimo. Atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėjas nepasirašė Sutarties ir veiklos vykdyti nepradėjo, Skyrius, vadovaudamasis nustatyta tvarka, privalėjo nutraukti paskirtos piniginės socialinės paramos teikimą nuo 2026 m. vasario 1 d. Skundžiamu Sprendimu, anksčiau nustatyta teisė į socialinę pašalpą, pareiškėjui nutraukta nuo paskyrimo dienos, t. y. nuo 2026 m. vasario 1 d. Atsakovė pakartotinai akcentuoja, kad Skyriaus specialistams, dirbantiems sistemoje „PARAMA“, nėra galimybės atlikti socialinės pašalpos mokėjimo nutraukimo už vieną mėnesį, todėl buvo nutrauktas socialinės pašalpos mokėjimas visam skyrimo laikotarpiui, nes naujas skyrimas galimas tik pateikus naują prašymą.

Atsakovės manymu, rūpestingas asmuo galėjo numatyti, kad pateikęs Prašymą paskutinėmis mėnesio dienomis, neturės galimybės įgyvendinti pareigos, numatytos Paramos įstatymo 25 straipsnio 6 dalyje. Atsakovės teigimu, pareiškėjui Paramos įstatymo nuostatos yra gerai žinomos, nes jis teikė Prašymą ne pirmą kartą bei yra inicijavęs skundus dėl piniginės socialinės paramos nutraukimo tuo pačiu pagrindu.

Atsakovė akcentuoja Paramos įstatymo 3 straipsnyje išdėstytus socialinės paramos teikimo principus. Pažymi, jog svarbu, kad asmuo dėtų visas pastangas, kad jam būtų teikiama piniginė socialinė parama, ar išnaudotų visas galimybes paramai gauti ir nevengtų savo pareigų.

Atsakovė laikosi pozicijos, kad Skyrius neturėjo teisinio pagrindo pareiškėjui teikti piniginę socialinę paramą vasario mėnesį, todėl priėmė pagrįstą ir teisėtą skundžiamą Sprendimą nutraukti piniginę socialinę paramą.

Apibendrindama atsakovė teigia, kad ji, įgyvendindama savo teises ir pareigas, pilnai, teisingai, neprieštaraujant gerojo viešojo administravimo principui, įvykdė savo funkcijas teisės aktų nustatyta tvarka bei laikėsi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAI) įtvirtintų viešojo administravimo principų. Paramos įstatymo nuostatos taikytos tinkamai, pareiškėjui socialinės pašalpos mokėjimas nutrauktas pagrįstai. Be kita ko, pažymi, jog pareiškėjas nenurodė, kodėl skundžiamas Sprendimas neatitinka VAI reikalavimų, koks yra skundo pagrindas.

Pareiškėjas, susipažinęs su atsakovės atsiliepimu, pateikė papildomus paaiškinimus.

Pažymėjo, kad 2026 m. kovo 3 d. pagal registracijos taloną privalėjo prisistatyti pas savivaldybės specialistą dėl dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje sutarties. Minėtą dieną buvo sudaryta pastaroji sutartis, apibrėžianti, kad pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. dalyvaus Užimtumo didinimo programoje. Pasak pareiškėjo, sudarius minėtą sutartį pareiškėjui tapo akivaizdu, kad visuomenei naudingos veiklos vykdymas Sutartyje nurodytoje vietoje nebegalės būti vykdomas, kaip objektyviai nesuderinamas su dalyvavimu kitoje užimtumo priemonėje, kadangi praktiškai neįmanoma suderinti dalyvavimo dviejose programose, vykdomose tomis pačiomis darbo dienomis.

Pareiškėjo teigimu, 2026 m. kovo 5 d. atsakovės specialistai jau žinojo, kad pareiškėjas nuo 2026 m. kovo 4 d. dalyvauja Užimtumo didinimo programoje ir kad pareiškėjui nuo 2026 m. kovo 4 d. yra išnykusi pareiga dalyvauti (prisistatyti) į Sutartyje nurodytą veiklos vietą, t. y. Maisto banką.

Pasisakydamas dėl atsakovės teiginio, kad atsakovė 2026 m. kovo 13 d. iš Maisto banko gavo informaciją, jog pareiškėjas neatvyko ir nesusisiekė dėl veiklos atlikimo už paskirtą socialinę pašalpą, pakartotinai akcentuoja, kad 2026 m. kovo 5 d. Administracijos specialistai žinojo, kad pareiškėjui nuo 2026 m. kovo 4 d. yra išnykusi pareiga dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje.

Pareiškėjas reziumuoja, kad atsakovė pareiškėjui neigiamas pasekmes sieja su tuo, jog pareiškėjas nepradėjo vykdyti visuomenei naudingos veiklos pagal Sutartį laikotarpiu tarp Sutarties gavimo 2026 m. kovo 2 d. ir dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje pradžios nuo 2026 m. kovo 4 d. Pareiškėjas teigia, kad minėtas laikotarpis labai trumpas ir apibrėžtas „<...> tarp 2026-03-02 11 val 11 min (sutarties Nr.279 gavimo laikas <...>) ir 2026-03-03 15 val 00 min (sutarties dėl dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje pasirašymo laikas – <...>)“. Pabrėžia, kad minėtas laikotarpis truko 10 pilnų darbo valandų ir 49 minutes ir per jį pareiškėjas turėjo susipažinti su Sutarties turiniu, apsispręsti dėl jos pasirašymo, prisistatyti veiklos vykdymo vietoje ir tuo pačiu metu ruošti 2026 m. kovo 3 d. 15:00 suplanuotam atvykimui dėl dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje.

Pareiškėjas pažymi, kad šiuo laikotarpiu (pareiškėjui buvo siūloma pasirašyti Sutartį bei įsipareigoti pagal Sutartyje esančius punktus atlikti 96 valandų trukmės visuomenei naudingą veiklą, o tai, pareiškėjo vertinimu, kelia pagrįstų abejonų dėl proporcingumo, protingumo ir teisingumo principų laikymosi. Pažymi, kad jam nebuvo nustatyta pareiga prisistatyti į veiklos vietą nedelsiant, tą pačią dieną po sutarties gavimo.

Pareiškėjas savo poziciją grindžia ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.3 straipsnio 4 dalimi – prievolės dalyku negali būti tai, kas neįvykdoma. Pareiškėjo vertinimu, negali būti laikoma teisėta situacija, kai asmeniui taikomos neigiamos pasekmės dėl pareigos neįvykdymo, nors reali galimybė pradėti vykdyti veiklą faktiškai sutapo su teisėtu pareiškėjo perėjimu į kitą užimtumo priemonę, dėl kurios nuo 2026 m. kovo 4 d. pareiga dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje išnyko.

Skundas tenkintinas iš dalies, dalyje byla nutrauktina.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl skundžiamo Sprendimo, kuriuo Administracija nuo 2026 m. vasario 1 d. nutraukė socialinės pašalpos mokėjimą pareiškėjui, teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų įrodymų matyti, kad pareiškėjas 2026 m. vasario 26 d. Skyriui pateikė Prašymą socialinei pašalpai gauti už 2026 m. vasario, kovo, balandžio mėnesius. 2026 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. 5591 (toliau – Sprendimas teikti paramą) pareiškėjui paskirta socialinė pašalpa nuo 2026 m. vasario 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. po [duomenys neskelbtini] Eur per mėnesį. Apie minėtą sprendimą pareiškėjas informuotas Pranešimu.

2026 m. kovo 2 d. buvo parengta Sutartis, kurioje nurodyta visuomenei naudingos veiklos atlikimo vieta – Maisto bankas. Tą pačią dieną Sutartis pareiškėjui išsiųsta elektroniniu paštu.

2026 m. kovo 3 d. pareiškėjas su Administracija pasirašė sutartį dėl dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje

Administracija 2026 m. kovo 13 d. iš Maisto banko gavo informaciją, kad pareiškėjas neatvyko ir nesusisiekė dėl veiklos atlikimo už nuo 2026 m. vasario 1 d. paskirtą socialinę pašalpą.

Atsakovės Skyrius 2026 m. kovo 16 d. skundžiamu Sprendimu nutraukė pareiškėjui paskirtos socialinės pašalpos mokėjimą nuo 2026 m. vasario 1 d. Skundžiamame Sprendime nurodytas

nutraukimo pagrindas – Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktas (nedalyvavo Administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje).

Sprendimas pareiškėjui pateiktas su Skyriaus Informaciniu raštu, kuriame Skyrius nurodė socialinės pašalpos nutraukimo priežastį, taip pat paaiškino Paramos įstatymo 25 straipsnio 6 dalies turinį. Minėtame rašte Skyrius taip pat nurodė, jog pareiškėjui 2026 m. vasario 27 d. buvo išduotas siuntimas atlikti veiklą (66 val.) už 2026 m. vasario, kovo ir balandžio mėnesius. Taip pat Skyrius pažymėjo, kad 2026 m. kovo 2 d. išsiųsta Sutartis, kurią pareiškėjas turėjęs pateikti pasirašytą iki 2026 m. kovo 6 d. 2026 m. kovo 13 d. veiklos organizatorius informavo, kad pareiškėjas nebuvo atvykęs, nepateikė pasirašytos Sutarties ir jos neatlieka. Skyrius pažymėjo, kad pareiškėjas pateisinančio dokumento, kad veiklos vykdyti negali, taip pat nepateikė, todėl pareiškėjui socialinė pašalpa buvo nutraukta.

Dėl skundžiamo Sprendimo teisėtumo

Pareiškėjas nesutinka su skundžiamu Sprendimu, laiko jį neteisėtu. Mano, kad skundžiamas Sprendimas grindžiamas aplinkybe (nedalyvavimu visuomenei naudingoje veikloje), kuri faktiškai negalėjo susiklostyti, nes dar nepasibaigus nustatytam terminui pareiškėjui prisistatyti Sutartyje nurodytu adresu, pareiškėjas ėmė teisėtai dalyvauti Užimtumo didinimo programoje.

Atsakovė pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAI nuostatos, kurios nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAI 1 straipsnio 1 dalis).

Ginčui taip pat aktualūs teisės aktai yra Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (suvestinė redakcija, galiojanti nuo 2024 m. liepos 25 d., minėta, Paramos įstatymas), Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023 m. lapkričio 10 d., minėta, Aprašas).

Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų (Paramos įstatymo 4 straipsnio 1 dalis), todėl pagal to paties 4 straipsnio 2 dalį savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenumatytais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita) ir kuriems esant ši parama didinama, mažinama, skiriama ne visiems bendrai gyvenantiems asmenims, sustabdoma, nutraukiama ar atnaujinama jos mokėjimas; bendruomeninių organizacijų ir (ar) religinių bendruomenių, ir (ar) religinių bendrijų, ir (ar) kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų, ir (ar) gyvenamosios vietovės bendruomenės narių, ir (ar) seniūnaičių, ir (ar) kitų suinteresuotų asmenų pasitelkimo dalyvauti svarstant klausimus dėl piniginės socialinės paramos skyrimo tvarką bei jų teises ir pareigas.

Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, kad savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę darbingus nedirbančius (taip pat savarankiškai nedirbančius) ar dirbančius (taip pat savarankiškai dirbančius), atsižvelgiant į darbo laiko ar veiklos trukmę, nesimokančius darbingo amžiaus asmenis, gaunančius piniginę socialinę paramą bendra šio įstatymo nustatyta tvarka arba gaunančius piniginę socialinę paramą ir nedalyvaujančius aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir (ar) savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingai veiklai atlikti.

Pagal Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintą reglamentavimą Administracijai suteikta teisės socialinės pašalpos ir kompensacijų neteikti ar nutraukti jų teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, iki šios pareigos bus įvykdytos. Ginčo kontekste aktuali 25 straipsnio 1 dalies 6 punkte numatyta pareiga paramos gavėjams Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje.

Byloje surinkti įrodymai patvirtina, kad Administracija, realizuodama aukščiau aptartą teisę pasitelkti paramos gavėjus visuomenei naudingai veiklai atlikti, priėmusi Sprendimą teikti paramą, 2026 m. kovo 2 d. pateikė pareiškėjui Sutartį, t. y. nukreipė jį atlikti visuomenei naudingą veiklą Maisto banke. Šių aplinkybių šalys neginčija, taip pat neginčija ir fakto, kad pareiškėjas 2026 m. kovo 3 d. pasirašė sutartį dėl dalyvavimo Užimtumo didinimo programoje ir pradėjo joje dalyvauti nuo 2026 m. kovo 4 d., o atsakovei skundžiamo Sprendimo priėmimo metu šis faktas buvo žinomas.

Pareiškėjas teigia, jam pradėjus dalyvauti Užimtumo didinimo programoje išnyko iš Sprendimo teikti paramą kildinama pareiga dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje, todėl atsakovė yra neteisi, skundžiamą Sprendimą grįsdama aplinkybe, kad pareiškėjas neatvyko Maisto banką ir nepradėjo nustatytu terminu vykdyti visuomenei naudingos veiklos. Administracija laikosi pozicijos, kad neturėjo teisinio pagrindo pareiškėjui teikti piniginę socialinę paramą vasario mėnesį, todėl priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą nutraukti paramos mokėjimą, nes pareiškėjas neatliko visuomenei naudingos veiklos už vasario mėnesį ir neįvykdė savo pareigos, nustatytos Paramos įstatymo 25 straipsnio 6 dalyje.

Skundžiamas Sprendimas yra individualus administracinis aktas, kurio turinys turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus reikalavimus, t. y., administraciniame akte, be kitų privalomųjų elementų, turi būti nurodyti administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas išsamumo principas, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) suformuotą praktiką (žr., pvz., 2015 m. sausio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-36-662/2015, 2020 m. lapkričio 11 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2984-662/2020) viešojo administravimo subjektas savo sprendimą privalo grįsti tik tinkamais, patikimais, teisėtu būdu, procesiškai tinkamai įformintais duomenų šaltiniais ir / ar įrodymais, kurie nekeltų jokių abejonių dėl dokumentuose pateiktų duomenų tikslumo ir patikimumo. Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeliantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., 2013 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013, 2015 m. sausio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-112-858/2015).

Nors LVAT praktikoje pripažįstama, kad VAI nėra nustatyta, keliuose rašytiniuose dokumentuose turi būti išdėstytas individualaus administracinio akto pagrindimas (jo turinys) ir pats sprendimas dėl nustatytų ar suteiktų teisių, t. y. nereikalaujama, kad individualus administracinis aktas būtų surašytas vientisame dokumente (2011 m. birželio 27 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas byloje Nr. A556-336/2011), visgi laikomasi pozicijos, kad atitinkamos administracinės procedūros dokumentas, kuriame išdėstomos nustatytos aplinkybės ir kurio pagrindu priimamas individualus administracinis aktas, sukeliantis materialines teises pasekmes, yra to administracinio akto neatskiriamoji (motyvuojamoji) dalis. Pagal tokią procedūrą priimtame individualiame administraciniame akte nėra būtina iš naujo išdėstyti aplinkybes, kurios nustatytos procedūriniame dokumente, jei individualų administracinį aktą priimantis viešojo administravimo subjektas visiškai sutinka su procedūriniame dokumente nustatytomis aplinkybėmis ir jų nepapildo, nepakeičia. Individualus administracinis aktas, kuris priimtas remiantis atitinkamu procedūriniu dokumentu, sudarančiu to akto motyvuojamąją dalį, Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio prasme negali būti vertinamas neatitinkančiu šios įstatymo normos reikalavimų, išskyrus atvejus, kai teismas

nustato, kad individualus administracinis aktas priimtas remiantis procedūriniu dokumentu, kuris nepagrįstas, nemotyvuotas ir pan.

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamo ginčo atveju skundžiamas Sprendimas ir Informacinis pranešimas nesudaro vientiso administracinio akto, nes Informacinis pranešimas, kaip matyti iš jo turinio, neįteisino jokios atsakovės atliktos administracinės procedūros rezultato, taigi jame esančių duomenų nėra pagrindo vertinti kaip skundžiamo Sprendimo motyvų.

Skundžiamame Sprendime yra nurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas – pateikta nuoroda į Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktą, nurodyta „nedalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje“, tačiau nepateikti jokie objektyvūs duomenys apie sprendimo priėmimo metu vertintas aplinkybes, neaptarti konkretūs faktai, iš kurių būtų galima suprasti Administracijos motyvus. Veikdama pagal VAI reikalavimus, skundžiamame Sprendime atsakovė privalėjo detaliai aptarti, kada, kokių pagrindu pareiškėjui atsirado pareiga dalyvauti jos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje, kokie duomenys patvirtina, kad pareiškėjas joje nedalyvavo, o taip pat pasisakyti, kokią teisinę reikšmę turi faktas, kad pareiškėjas dalyvauja Užimtumo didinimo programoje. Aplinkybė, kad su skundžiamu Sprendimu pareiškėjui pateiktas ir Informacinis pranešimas, kuriame atskleista dalis šio sprendimą priimančią vertintų duomenų, neeliminuoja atsakovės pareigos nurodyti administraciniame sprendime VAI 10 straipsnio 5 dalyje nurodytų būtinuosius administracinio sprendimo turinio elementus.

Įvertinusi byloje surinktus įrodymus ir ginčui taikytiną teisinį reguliavimą, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Sprendimas naikintinas, nes neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 – 6 punktuose įtvirtintų reikalavimų nurodyti privalomuosius administracinio sprendimo turinio elementus: faktinį pagrindą, administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei sprendimo motyvus.

Atsiliepime atsakovė pateikė išsamią informaciją apie skundžiamo Sprendimo priėmimo metu egzistavusius ir vertintus duomenis, tačiau nepaaiškino, kodėl nevertino informacijos apie pareiškėjo dalyvavimą Užimtumo didinimo programoje. Pagal LVAT praktiką atsiliepime nurodyti papildomi argumentai negali būti laikomi skundžiamo akto motyvuojamąja dalimi ir nedaro įtakos nemotyvuoto ginčijamo akto pripažinimui teisėtu (LVAT 2015 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015; 2015 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Priešingai vertinant būtų pažeistos pareiškėjo teisės į gynybą (LVAT 2011 m. lapkričio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A261-2692/2011). Taigi, atsakovės atsiliepime nurodytų papildomų argumentų bei duomenų, kurie nebuvo išdėstyti skundžiamame Sprendime, Komisija nevertina ir plačiau dėl jų nepasisako.

Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Pareiškėjas skundu taip pat prašo įpareigoti atsakovę spręsti Pranešime nurodytų sumų išmokėjimo klausimą bei nurodo, kad skundžiamas Sprendimas padarė reikšmingą įtaką pareiškėjo patirtai materialinei žalai, kadangi jam nebuvo išmokėtos Pranešime nurodytos išmokos, skirtos nuo 2026 m. vasario 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. Taigi, pareiškėjas iš esmės prašo spręsti jo patirtos žalos atlyginimo klausimą.

Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – LAGK) kompetencija detalizuota Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, t. y., nurodyta, kad LAGK nagrinėja skundus (prašymus) dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus; LAGK taip pat nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jos veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta, kad LAGK ir jos teritoriniai padaliniai nesprendžia Lietuvos

Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 18 straipsnyje, 20 straipsnio 2, 3, 4 dalyse ir 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų ginčų (bylų).

ABTĮ 20 straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta, kad netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros, Regionų administracinis teismas, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja bylas dėl žalos, atsiradusios dėl valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnis).

Kaip galima suprasti iš skundo turinio, pareiškėjas atsakovės pareigą atlyginti patirtą žalą (išmokėti Sprendimu teikti paramą skirtą sumą) atsakomybę kildina iš veiklos, vykdomos įgyvendinant savarankiškąją Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 43 punkte numatytą socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Paramos įstatyme teikimo funkciją. Atsakovė, vykdydama nurodytą funkciją, veikia viešojo administravimo srityje.

Specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teisingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti panašaus pobūdžio bylose laikosi nuostatos, kad tais atvejais, kai dėl netinkamo savivaldybei priskirtų funkcijų vykdymo padaroma žala tretiesiems asmenims, ginčai dėl žalos atlyginimo ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu nagrinėtini administraciniame teisme (CK 6.271 straipsnis) (žr. Specialiosios teisėjų kolegijos teisingumui 2013 m. sausio 31 d. nutartį Nr. T-257-2012).

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, jog Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina Komisijos kompetencijai, taigi byla dalyje dėl pareiškėjo reikalavimo įpareigoti atsakovę atlyginti jam žalą, nutrauktina, nes nepriskirtina Komisijos kompetencijai.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturinčiais tiesioginės juridinės reikšmės sprendžiant dėl Rašto teisėtumo, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini. Pasisakydama šiuo aspektu, Komisija remiasi LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) formuojama praktika, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (LVAT 2008-12-05 nutartis administracinėje byloje Nr. P444-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P756-151/2009, 2009-11-06 nutartis administracinėje byloje Nr. P525-194/2009, 2013-02-11 nutartis administracinėje byloje Nr. A146-216/2013 ir kt.; EŽTT 1994-04-19 sprendimas byloje Nr. 16034/90 V. de H. v Netherlands, 1997-12-19 sprendimas byloje Nr. 20772/92 H. v Finland, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 G. R. v Spain ir kt.). Įstatyme

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalies 1 punktu bei 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X. Y. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2026 m. kovo 16 d. sprendimą Nr. 7012 „Dėl išmokos mokėjimo nutraukimo“.

Kitoje dalyje bylą nutraukti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė